

Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Logen Wasa minne

Logen Wasa Minne ligger i Svädsjö utanför Falun. Byggnaden uppfördes i början av 1900-talet som ordenshus och byggnadsminnesförklarades 1988.

Beskrivning

Historik

Logen Wasa minne i centrala Svärdsjö är en godtemplarlokal i fornnordisk stil. Den uppfördes 1910–1911 på den gamla "Soldathea", exercisplats för knektarna till finska kriget. Bakom arbetet stod Logen Wasa Minne och i synnerhet en snickarmästare vid namn Alfred Petterson, som ritat stugan och all dess utsmyckning. Byggnaden är ett av de mest originella och rikast utsmyckade ordenshusen i Dalarna. Byggnaden är idag privatbostad.

Miljö

Logen Wasa minne ligger i Svärdsjö, nordost om Falu stad i Falu kommun. Byggnaden ligger utkanten av orten Borgärdet.

Byggnad

Logen Wasa minne ritades av snickarmästare Alfred Petterson. Byggnaden timrades av rundtimmer och försågs med saxad takved över nävertäckningen. Väggarna pryds på utsidan av reliefer i trä föreställande Dalarnas vapen, Svärdsjö sockenvapen, ordensembelen Tro, Hopp och Kärlek, Vasaättens "vase" och symboler för vasaminnena i Svärdsjö - tröskslagan, brödspaden, korvstickorna och en hästhov med kråka.

Interiörerna är lika rikt och konstfullt bemålade av målarmästaren Erik Alm i Falun och bygdemålaren, spelmannen och konstnären Daniels Anders Jansson år 1927–1928.

Här kan ses motiv från Gustav Vasas äventyr i Dalarna 1520–1521, Svärdsjö kyrka, Isala lada, Wasastenen i Tolvmilaskogen liksom porträtt av kung Gösta, landshövding Kvarnzelius och nykterhetskämper Per Wieselgren med flera. Runt sidoväggarna löper en fris med inskriften:

"Om våra fäders möda Och våra mödrars id, om deras ädla sinne Och stora handlingskraft, Om fyndighet som krävdes Av tid, som deras var, Vill denna stuga tälja Med tecken form och skrift, Och därmed tänkts: en maning Till Dig i Dalabygd, Till dig i Svärdsjö nejder, Till 'Wasa Minnes' krets Att ärvda punden bruka Och fylla nuets krav. De krav som nuet väntar Få fyllda just av Dig."

Figur 1. Logen Wasa minne är uppförd i den för uppförandetiden aktuella fornnordiska stilen. Foto: Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Byggnadsminnesförklaring

Motivering till byggnadsminnesförklaringen

Länsstyrelsen anser att byggnaden är av synnerligen stort kulturhistoriskt värde och att den bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och med hänsyn härtill är att betrakta som synnerligen märklig.

Skyddsbestämmelser

1. Byggnaden som markerats på bifogade karta får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnadernas inre får inte göras ingrepp i stomme eller ändring av rumsfördelning. Ej heller får göras ändring av eller ingrepp i fast inredning och dekorativ utsmyckning.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de ej förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall göras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Till byggnaden hör ett område som markerats på bifogade karta. Detta skall hållas i sådant skick, att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas. Inte heller får ny byggnad uppföras inom området.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden och vården av det omkringliggande området.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 5 § byggnadsminneslagen meddela tillstånd härtill.

Figur 2. Situationsplan för logen Wasa minne, ur beslut 1988.09.29.

Administrativa fakta

Kommun: Falun

Fastighetsbeteckning: Borgärdet 99:1

Byggnadsminnesförklaring: 1988.09.29

Tillgänglighet: Privatägd, ej öppen för allmänheten.

[Byggnadsminnesförklaring Logen Wasa minne beslut 1988.09.29](#)
[Logen Wasa minne i Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister](#)